20/07/2022

20 Ιουλίου 1974: Η «Αϊσέ ήλθε για διακοπές» και έμεινε...

/ Επικαιρότητα

Συμπληρώνονται σήμερα σαράντα οκτώ χρόνια από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, που άρχισε στις 20 Ιουλίου του 1974. Τα τουρκικά στρατεύματα, παραβιάζοντας κάθε κανόνα διεθνούς δικαίου, εισβάλουν στην Κύπρο.

Επιμέλεια: Ευγενία Δίτσα

Σε αυτή τους την προαναγγελθείσα ενέργεια, είχαν βρει την ιδανικότερη πρόφαση: το πραξικόπημα στην Κύπρο, που οργάνωσε, πέντε ημέρες νωρίτερα, η δικτατορία των Αθηνών εις βάρος της κυπριακής κυβέρνησης.

Στις 20 Ιουλίου οι Τούρκοι πραγματοποίησαν το πρώτο βήμα του σχεδίου τους με την επονομαζόμενη επιχείρηση «Αττίλας Ι», ενώ το σχέδιο ολοκληρώθηκε με τον Αττίλα ΙΙ στις 14-18 Αυγούστου, όταν, κατά παράβαση της επίσημα συμφωνημένης εκεχειρίας, κατέλαβαν το 36% της έκτασης του νησιού.

Η λίστα των θυμάτων υπήρξε μεγάλη, ενώ υπάρχουν άνθρωποι που ζουν ακόμα αναμένοντας την εύρεση των αγνοουμένων αγαπημένων τους ή τουλάχιστον για

να κηδέψουν τις σορούς τους... Τα νούμερα κυμαίνονται ως εξής: από 3 έως 6.000 νεκροί και τραυματίες, πάνω από 800 αγνοούμενοι και έως και 200.000 εκτοπισμένοι.

Σε ανάρτησή του για την σημερινή ημέρα, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκος Αναστασιάδης, γράφει:

Ο οξύς ήχος της σειρήνας που και σήμερα ήχησε 48 χρόνια μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, μας υπενθύμισε για ακόμη μια φορά τη βαριά ευθύνη: Αυτή η θλιβερή επέτειος να είναι η τελευταία με το νησί μας μοιρασμένο και τους πολίτες μας να στερούνται πανανθρώπινα δικαιώματα. pic.twitter.com/yjQhYjKkUq

— Nicos Anastasiades (@AnastasiadesCY) July 20, 2022

«Σήμερα τιμούμε τους ήρωες που έπεσαν υπερασπιζόμενοι τη δημοκρατία και εδαφική ακεραιότητα της πατρίδας μας. Τους σεβαστούς τους συγγενείς και συγγενείς αγνοουμένων. Τους αιχμαλώτους και τραυματίες πολέμου. 48 χρόνια μετά η Κύπρος υποφέρει από τις βάναυσες συνέπειες της εισβολής. Παρά τις επίπονες μας προσπάθειες, η Τουρκία συνεχίζει να επιδεικνύει την ίδια αδιαλλαξία. Η Τουρκική εμμονή σε απαράδεκτες θέσεις που δεν συνάδουν σε σύγχρονα κράτη οδηγούσε σε εκτροχιασμό της κάθε διαπραγματευτικής διαδικασίας. Δεν θα αποδεχτούμε ποτέ την επιλογή της παράδοσης. Στόχος μας παραμένει όπως η Κύπρος, επανενωθεί και απαλλαγμένη από εξαρτήσεις τρίτων, να δίδει πραγματικά την προοπτική ειρηνικής συνύπαρξης για όλους τους νόμιμους κατοίκους, μέσα στο πλαίσιο του κεκτημένου και των αξιών της ΕΕ», αναφέρει στο μήνυμά του για τη μαύρη επέτειο της τουρκικής εισβολής ο πρόεδρος Αναστασιάδης.

Ο αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδος, Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης, γράφει από την πλευρά του:

> 48 χρόνια συμπληρώνονται σήμερα από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, που παραμένει μια ανοιχτή πληγή για την Ευρώπη.
> Η Ελλάδα στηρίζει το δίκαιο αγώνα των Κυπρίων αδερφών για το τέλος της παράνομης κατοχής & την επανένωση του νησιού.
> Κανένας δεν ξεχνά, τίποτα δεν ξεχνιέται! pic.twitter.com/huLMlsEXPe
>
> — Varvitsiotis Miltiadis (@MVarvitsiotis) July 20, 2022

Για την καλύτερη κατανόηση του τι ακριβώς έγινε τότε, παραθέτουμε το παρακάτω άρθρο του Κώστα Βενιζέλου στο philenews.com:

Πρώτα η πραξικοπηματική ανατροπή του Προέδρου Μακαρίου, στις 15 Ιουλίου 1974 από τους ελληνόφωνους της χούντας και των εγκάθετών της στην Κύπρο, την ΕΟΚΑ Β΄, και μετά η προδιαγεγραμμένη πορεία: Η τουρκική εισβολή στις 20 Ιουλίου. Οι υπόγειες συνεννοήσεις μεταξύ των βασικών παικτών σε Ουάσινγκτον, Αθήνα και Άγκυρα είχαν στήσει καλά το σκηνικό.

Στην Άγκυρα ανέμεναν την κίνηση της χούντας και προετοιμάζονταν. Όπως είναι γνωστό, η Τουρκία είχε χαρακτηρίσει την εισβολή ως «ειρηνευτική επιχείρηση». Το τουρκικό αφήγημα, που διαιωνίζεται μέχρι σήμερα, προβάλλει το «επιχείρημα» πως η Τουρκία εκπλήρωσε τις εγγυητικές της υποχρεώσεις. Ακόμη και να ισχύει αυτό, που σε καμία περίπτωση δεν είναι έγκυρο, το θέμα είναι γιατί η Τουρκία δεν αποχώρησε από το νησί όταν αποκαταστάθηκε η συνταγματική τάξη, όταν ο Πρόεδρος Μακάριος επέστρεψε στο νησί.

- Είναι σαφές πως η Συνθήκη Εγγυήσεως του 1960 δεν παρέχει το δικαίωμα χρήσης βίας σε κάποια από τις εγγυήτριες δυνάμεις. Σύμφωνα με γνωμάτευση του νομικού τμήματος του ΟΗΕ (19.5.1959)- η Συνθήκη Εγγυήσεως απέκλειε τη χρήση βίας.

Δυστυχώς ακόμη και στην ελληνική πλευρά το τουρκικό αφήγημα γινόταν αποδεκτό. Και για χρόνια η διεθνής κοινότητα αβίαστα αποδεχόταν το επιχείρημα

αυτό, για να δικαιολογήσει την εισβολή.

Το σκηνικό όπως διαμορφώθηκε μετά το πραξικόπημα είχε αφεθεί στη διαχείριση της Τουρκίας. Η διπλωματία, κυρίως από αμερικανικής πλευράς, αποσκοπούσε πρωτίστως να αποφευχθεί ελληνοτουρκικός πόλεμος. Το θέμα, για τους Αμερικανούς, δεν ήταν κατά πόσο οι Τούρκοι θα εισέβαλαν στην Κύπρο, αυτό το θεωρούσαν δεδομένο.

Το απόρρητο μήνυμα του Υφυπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ, Σίσκο προς τον Κίσιγκερ, που βρισκόταν στο Σαν Κλαμέντε της Καλιφόρνιας, λίγες ώρες πριν την εισβολή, ανέφερε τα εξής:

- **«Σύμφωνα με την κρίση μου, η απόφαση για εισβολή εναντίον της Κύπρου έχει ληφθεί, ή λαμβάνεται αυτή τη στιγμή, ή θα ληφθεί σε ελάχιστο χρονικό διάστημα. Συζήτησα με τον Ετσεβίτ, ο οποίος στη συνέχεια εισήλθε σε διπλανή αίθουσα όπου συνεδριάζουν οι στρατιωτικοί, για να τους ενημερώσει για τη συνομιλία μας. Οι Τούρκοι είναι «ποτισμένοι με δηλητήριο», έχουν καταληφθεί από αμόκ, και είναι πανέτοιμοι να επέμβουν στρατιωτικά ανά πάσα στιγμή».**

Ο Σίσκο είχε σταλεί σε αποστολή για πραγματοποίηση συναντήσεων με τις λεγόμενες εγγυήτριες χώρες. Η εντολή του Κίσιγκερ αφορούσε την αποτροπή του πολέμου. Η αποκατάσταση του Αρχιεπισκόπου, δεν ήταν στις προτεραιότητες αυτής της αποστολής και όταν το έθεσε ο Βρετανός υπουργός Εξωτερικών, Τζέιμς Κάλλαχαν, του ανέφερε πως τέτοιες οδηγίες δεν είχε.

Η στρατηγική του Σίσκο για το πώς θα χειρισθεί τις εξελίξεις κατά τις επαφές στην Αθήνα και στην Άγκυρα ήταν η εξής, σύμφωνα με δικό του σημείωμα:

- «Στην Αθήνα θα έκανε μια συνολική προσπάθεια να δεσμευθεί η ελληνική κυβέρνηση σε συνομιλίες με το Ηνωμένο Βασίλειο, στο Λονδίνο, στο πνεύμα της συμφωνίας Λονδίνου-Ζυρίχης. Ωστόσο, πίστευε ότι ακόμη και αυτή η διαδικασία δεν θα ήταν αρκετή για να συγκρατήσει την Τουρκία. Στην Άγκυρα θα έλεγε στους Τούρκους ότι είναι έτοιμος να γυρίσει στην Ουάσινγκτον για να προτείνει στον υπουργό και στον πρόεδρο να διερευνήσουν οι ΗΠΑ από κοινού με την ελληνική κυβέρνηση μια επιστροφή στις συνταγματικές διευθετήσεις στην Κύπρο, στην πιο σύντομη ημερομηνία. Αυτή η πρόταση συνεπαγόταν την ανάληψη της εξουσίας από τον Κληρίδη», όπως σημειώνετο στο έγγραφο του ο Σίσκο. (Department of State, Τηλεγράφημα του Τζόζεφ Σίσκο στον Χένρι Κίσιγκερ, 18 Ιουλίου 1974).

Ο Σίσκο είχα σταλεί σε μια αποστολή με προδιαγεγραμμένη κατάληξη. Ο προϊστάμενος του, ο Χένρι Κίσιγκερ διαχειριζόταν προσωπικά το θέμα και μιλούσε με τους βασικούς πρωταγωνιστές.

Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, Γκιουνές, στις 3.00 π.μ. ενημέρωνε τις πρεσβείες: «Συνεπεία του πραξικοπήματος στην Κύπρο έχει καταλυθεί το συνταγματικό καθεστώς. Η Τουρκία έθεσε σε κίνηση τον μηχανισμό διαβουλεύσεων της Συνθήκης Εγγυήσεως. Επειδή δεν επετεύχθησαν αποτελέσματα, με την αυγή θα επέμβει μονομερώς στην Κύπρο. ΣΤΟΠ». Λίγο πριν τις 5 το πρωί ο Ετζεβίτ πήγε στο Γενικό Επιτελείο και ευχήθηκε στους στρατηγούς «καλή επιτυχία»

Στις 20 Ιουλίου στις 5.30 το πρωί, άρχισε η απόβαση τουρκικών στρατευμάτων στην παραλία «πέντε μίλι» της Κερύνειας, σε μια συνδυασμένη επιχείρηση από θάλασσα και αέρα. Η Τουρκία είχε δώσει στην εισβολή την κωδική ονομασία «Αττίλας». **Το σύνθημα για την έναρξη της εισβολής ήταν: «Η Αϊσέ μπορεί να πάει διακοπές».**

Η Αϊσέ ήλθε και δυστυχώς έμεινε στην Κύπρο.

Μάταια ανέμενε οδηγίες ο Έλληνας πρέσβης

Ο Πρέσβης τότε της Ελλάδας στην Άγκυρα, Δημήτρης Κοσμαδόπουλος, κλήθηκε στις 5.45 το πρωί της 20ής Ιουλίου στο υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας και ενημερώθηκε από τον Γκιουνές για την έναρξη της τουρκικής αποβατικής επιχείρησης. Ο Κοσμαδόπουλος ενημέρωσε αμέσως με κρυπτογραφημένο επείγον σήμα στις 6.15 το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών.

«Τουρκική Κυβέρνησις πληροφορεί ελληνικήν Κυβέρνησιν ότι απεφάσισε να κάμη χρήσιν άρθρου 4 εδάφιον 2 Συνθήκης Εγγυήσεως. Ενέργεια αύτη τουρκικής κυβερνήσεως τοποθετείται αυστηρώς εντός πλαισίου συμβατικής ταύτης διατάξεως και αποβλέπει εις επαναφοράν εις κατάστασιν πραγμάτων οριζομένων εν ειρημένη συνθήκη. Προστίθεται ότι κατά συνομιλίας μετά κ. Σίσκο διεβεβαιώσαμεν τούτον ότι τουρκικά στρατεύματα δεν θα ανοίξουν ποτέ πυρ εφ όσον το αυτό πράξουν δυνάμεις αίτινες ευρίσκονται εν νήσω. Επαναλαμβάνεται ότι διά της ενεργείας ταύτης τουρκική κυβέρνησις δεν αποβλέπει ποσώς έλθη ένοπλον ρήξιν μετά Ελλάδος και ελπίζει έτι, ότι εν συνεχεία της ενεργείας αυτής, έδαφος συνεννοήσεως θα ηδύνατο δημιουργηθή ευχερέστερον. Τουρκική Κυβέρνησις επαναλαμβάνει απόψεις της περί ανάγκης καλών σχέσεων μεταξύ δύο μελών ΝΑΤΟ, συγκεκριμένως Τουρκίας και Ελλάδος».

Ο Έλληνας πρέσβης ανέμενε την αντίδραση της Αθήνας, η οποία δεν ερχόταν. Το

τηλέτυπο παρέμεινε βουβό. Κάθε δεκαπέντε λεπτά από την πρεσβεία της Άγκυρας ρωτούσαν τους τηλετυπίστες του υπουργείου στην Αθήνα εάν υπήρχε κάποιο μήνυμα. Σιωπητήριο.

Στις 8.00 το πρωϊ ο Έλληνας πρέσβης ζητά από τον τεχνικό του για τις επικοινωνίες να ρωτήσει τί μεταδίδει το ραδιόφωνο της Αθήνας. Το δεύτερο πρόγραμμα Κρητικά και το Ενόπλων γυμναστική:

«Κράτησα αυτή την τηλετυπημένη στιχομυθία. Εδώ και δύο ώρες, οι τουρκικές δυνάμεις εισβολής πατούσαν την Κύπρο και στον ελληνικό λαό δεν έχει λεχθεί τίποτε. Του προσφερόταν μουσική τέρψη και εωθινή γυμναστική (Οδοιπορικό ενός πρέσβη στην Άγκυρα, 1974-1976).

Το μεσημέρι στάλθηκε το πρώτο μήνυμα από τα ελληνικό ΥΠΕΞ στην πρεσβεία:

ΠΡΟΣ: Πρεσβείαν Αγκύρας.

Δι Α.Ε. κ. Κοσμαδόπουλον.

Κατόπιν τουρκικής επιθέσεως εν Κύπρω ζητήσατε υμέτερα διαβατήρια και επιστρέψατε Αθήνας.

ΚΥΠΡΑΙΟΣ

Ο Κοσμαδόπουλος υποβάλλει την παραίτηση του και αναχωρεί μέσω Συρίας.

«Απόβαση στην ξηρά χωρίς πρόγραμμα…»

Ο Τούρκος στρατηγός Μπεντρεντίν Ντεμιρέλ, ο οποίος ήταν ο διοικητής 39ης Μεραρχίας Πεζικού, κράτησε ημερολόγιο, το οποίο δημοσιεύθηκε σε συνέχειες στην Τζουμχουριέτ, από τις 17.7.1989. Ο Ντεμιρέλ αγνοώντας τις πολιτικές συνεννοήσεις προχώρησε σε καταγραφή των στρατιωτικών δράσεων. Σαφώς και αναγνωρίζει τις δυσκολίες που υπήρχαν. Είναι σαφές πως εάν δεν υπήρχε προδοσία, ο βαθμός δυσκολίας για τους Τούρκους θα ήταν μεγάλος καθώς θα λειτουργούσαν τα σχέδια απόκρουσης εισβολής: Μεταξύ άλλων, ο Τούρκος στρατηγός αναφέρει στο ημερολόγιο του:

«Τελικά ήλθε η 15η Ιουλίου. Εκείνη τη μέρα η ΕΟΚΑ Β΄, που διεύθυνε ο Νίκος Σαμψών, έκαμε πραξικόπημα στην Κύπρο. Αναφορικά με το επεισόδιο αυτό τέθηκε σε συναγερμό το βράδυ της 15/16 Ιουλίου η 39η μεραρχία. Εκείνο το βράδυ, στο αναμνηστικό τετράδιο που έγραφα για τον γιο μου σημείωσα: Η νίκη είναι δική μας. Οι γραμμές τελείωναν με την ίδια αγωνία.

Το πρωί τη 16ης Ιουλίου, άρχισε η κινητοποίηση τη 39ης Μεραρχίας. Πρώτα θα

αποβιβάζετο στην Κύπρο η ομάδα μάχης του 50ού συντάγματος πεζικού. Μεταξύ 15-19 Ιουλίου οι δρόμοι της Μερσίνας, των Αδάνων, της Αλεξανδρούπολης, του Osmaniye και του Maras ήταν γεμάτοι από τις μονάδες μας. Οι μονάδες μέρα-νύκτα ετοιμάζονταν και φόρτωναν εφόδια.

Στις 16 Ιουλίου, μετά το μεσημέρι, πραγματοποιήθηκε μια μυστική σύσκεψη στο γραφείο του διοικητή στο επιτελείο του σώματος στρατού Αδάνων. Προήδρευσε ο στρατηγός Εσρέφ Ακιντζί, ο διοικητής των δυνάμεων ξηράς.

Καθορίστηκε κρυφά ότι η μέρα της απόβασης θα ήταν οριστικά η 20ή Ιουλίου. Το σχέδιο απόβασης που σχεδιάστηκε από 11 χρόνια θα μπορούσε πια να πραγματοποιηθεί.

Όμως θεωρείτο οριστικό ότι η 39η Μεραρχία θα έκαμνε απόβαση στην Κύπρο. Βασικά η 39η Μεραρχία δεν θεωρείτο έτοιμη με κάθε σημασία για να πραγματοποιήσει υπεράκτιο πόλεμο. Υπήρχαν μερικές ελλείψεις από πλευράς προσωπικού, οπλισμού και αναγκαίων μέσων. Τα αποσπάσματα, που ήταν αναγκασμένα να παραμείνουν στις φρουρές και τα στρατόπεδα, μείωναν την πραγματική δύναμη των μονάδων. Αυτή η κατάσταση δημιουργούσε ένα σημαντικό κενό στην 39η Μεραρχία.

Όταν οριστικοποιήθηκε ότι η 39η Μεραρχία θα αναχωρήσει κατά ομάδες για τη Μερσίνα και Alata και μετά θα αποβιβαστεί στην Κύπρο, ορισμένα άτομα άρχισαν να καταλαμβάνονται από σοβαρές ανησυχίες και φόβους. Μερικοί αξιωματικοί, υπαξιωματικοί και οπλίτες διακατέχονταν από τόσο πολύ φόβο, που δεν μπορούσαν να αντιληφθούν καλά τις διαταγές.

Υπήρχε προσωπικό, που ήλθε στη Μερσίνα, χωρίς να πάρει καλά-καλά την ατομική εξάρτυση. Στα αυτοκίνητα φορτώθηκαν πράγματα άχρηστα για πόλεμο. Αυτά ήταν ορισμένα πράγματα που χρησιμοποιούνταν για ασκήσεις. Τα περισσότερα από αυτά που δεν χρειάζονταν ξεφορτώθηκαν. Στα οχήματα φορτώθηκαν κυρίως, νερό, καύσιμα, πολεμοφόδια και τροφή… Η μέρα της απόβασης κρατείτο μυστική. Οι μονάδες θα μπορούσαν να περίμεναν για μήνες όπως και σε προηγούμενες ασκήσεις καθώς και το 1967….

Θεωρήθηκε ωφέλιμο όπως οι διοικητές κάνουν σύντομες ομιλίες για ανύψωση του ηθικού στα στρατόπεδα κατά την αναχώρηση. Έκανα μια τέτοια ομιλία σε πλήθος από αξιωματικούς στο δασύλλιο της Alata.

Οι πρώτες ειδήσεις δεν ήταν ευχάριστες και το αδύνατο σημείο του εχθρού

….Γνωρίζαμε την εκπαίδευση των εχθρικών μονάδων σε σύγκριση με εμάς, καθώς και από πλευράς οπλισμού και εξοπλισμού, ήταν αδύνατες. Ακούσαμε από

αξιωματικούς αγωνιστές που υπηρέτησαν στην Κύπρο ότι τα παλιά ρωσικά τανκ Τ-34 που είχαν όταν έκαναν ασκήσεις έμεναν στο δρόμο. Μερικά από τα σχέδια μας εξασφάλιζαν μερικές διευκολύνσεις για έφοδο και συνεργασία στη Μόρφου και Αμμόχωστο. Σαν αποτέλεσμα του πραξικοπήματος η Ε.Φ. ήταν κατανεμημένη σε όλο το νησί. Ιδιαίτερα στις περιοχές απόβασης (από θάλασσα και αέρα) εγκαταλείφθηκαν αδύνατες από τους Ελληνοκύπριους.

Μεταξύ των ελληνοκυπριακών δυνάμεων υπήρχαν υποστηρικτές και μη του πραξικοπήματος. Η μεγαλύτερη ανησυχία μας ήταν η αποτυχία του πρώτου κύματος των αποβατικών μας δυνάμεων και επέμβαση των αεροπορικών και ναυτικών δυνάμεων του εχθρού. Η Ε.Φ. δεν είχε δυνατή αεροπορία και ναυτικό. Όμως θα μπορούσε να ενισχυθεί από την Ελλάδα.

Οι ελληνικές αεροπορικές και ναυτικές δυνάμεις θα μπορούσαν να είχαν έλθει στην Κύπρο από προηγουμένως. Παράλληλα την απόβαση μας θα μπορούσε να εμποδίσει ο ρωσικός και αμερικανικός στόλος.

Τίποτε από αυτά δεν έγινε.

Εν μέρει είχαμε δίκαιο για αυτούς μας τους φόβους. Ο εχθρός δεν ήταν αποτελεσματικός στη θάλασσα και τον αέρα. Όμως λόγω της μικρής αντίστασης που πρόβαλε ο εχθρός στην ξηρά και ειδικά στην παράκτια λωρίδα, η ταξιαρχία Camkak, με διαταγή που στάλθηκε στην 2η στρατιά και ακολούθως στο 6ο Σώμα Στρατού, παρέμεινε στην παράκτια λωρίδα.

Η ταξιαρχία Camkak, με διαταγή που αναχώρησε από την Μερσίνα, ακολούθησε πορεία προς το Ακρωτήριο της Καρπασίας και μετά γύρισε προς τις ακτές της Κερύνειας. Η κίνηση αυτή προκάλεσε σύγχυση στις ελληνοκυπριακές δυνάμεις. Γι’ αυτό η Ε.Φ., που ήταν κατανεμημένη σε όλο το νησί λόγω του πραξικοπήματος, δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει το πρώτο κύμα των τουρκικών αποβατικών δυνάμεων.

Τα νέα από την Κύπρο μέχρι το βράδυ της 20ής Ιουλίου δεν ήταν καλά. Τα πρώτα κύματα της Ταξιαρχίας Camkak αποβιβάστηκαν στην ακτή μετά τις 8.00 το πρωί χωρίς εχθρικά πυρά. Όμως ο εχθρός μετά το τρίτο κύμα, άρχισε να συγκεντρώνει στην παραλία πυρά πυροβολικού και όλμων και έτσι η ομάδα μάχης του 50ού Συντάγματος Πεζικού αναγκάστηκε να αποβιβαστεί χωρίς πρόγραμμα.

Το γεγονός ότι στην παραλία δύο μόνο σκάφη μπόρεσαν να προσεγγίσουν και τα άλλα αναγκάστηκαν να περιμένουν στα ανοικτά, καθώς επίσης και η εκφόρτωση των πλοίων Ertugrul και Koycagis στα αποβατικά μέσα, αποτελούσαν τα προβλήματα που επηρέαζαν την απόβαση. Δεν μπορούσε να γίνει σύνδεση του

διοικητή της Ταξιαρχίας Camkak, που βρισκόντουσαν στο Ertugrul με τις μονάδες που αποβιβάστηκαν.

Μέχρι το μεσημέρι όλες οι δυνάμεις βγήκαν στη ξηρά αλλά δεν κατέστη δυνατό να διατηρήσουν μια ζώνη ασφαλείας στην ακτή και να προχωρήσουν στο βάθος. Δεν υπήρχε επικοινωνία μεταξύ των δυνάμεων. Οι διοικήσεις των από αέρος και θαλάσσης αποβατικών δυνάμεων δεν είχαν καμία επικοινωνία μεταξύ τους.

Ο διοικητής του 6ου Σώματος Στρατού, στρατηγός, Ερσίν, ο οποίος ήλθε την 20ή Ιουλίου δεν μπορούσε να υπολογίσει πού βρισκόταν το καθορισμένο σημείο της παραλίας.

Από όσα πληροφορηθήκαμε αφού επιτεύχθηκε σύνδεση, οι διαταγές που στάλθηκαν στην Κύπρο με υπηρεσιακό ταχυδρόμο με ελικόπτερο και αφορούσαν την οργάνωση, τα καθήκοντα και τον τρόπο ενέργειας των δυνάμεων Camkak, δεν υποβλήθηκαν έγκαιρα στον διοικητή του 6ου Σώματος Στρατού, Ερσίν.

….Ο διοικητής του 50ού Συντάγματος, Συνταγματάρχης Καραογλάνογλου, σκοτώθηκε στην παραλιακή λωρίδα, ο δε υποδιοικητής του Συντάγματος, Aykon τραυματίσθηκε σοβαρά και το χειρότερο, σύμφωνα με το ελληνικό ραδιόφωνο οι τουρκικές δυνάμεις που βρίσκονταν στην παραλιακή λωρίδα υπέστησαν βαριά ήττα.

Εμείς μέχρι το μεσημέρι της 21ης Ιουλίου μόνο 7 σκάφη μπορέσαμε να ετοιμάσουμε στο στρατιωτικό λιμάνι της Μερσίνας. Ορισμένα από αυτά τα σκάφη είχαν πάει στην Κύπρο, ξεφόρτωσαν και επέστρεψαν.

… Η 22η Ιουλίου ήταν πολύ σημαντική. Τα πλοία προσέγγιζαν δύο-δύο και ξεφόρτωναν… Τα πυρά του εχθρού σποραδικά αλλά εύστοχα…»

Η συνέχεια, λίγο-πολύ γνωστή. Τα τουρκικά στρατεύματα προέλαυναν κατακτώντας την κυπριακή γη. Την προδομένη κυπριακή γη.

Πρώτη δημοσίευση στην ιστοσελίδα της Αρχιεπισκοπής Κύπρου: 20.07.2020

Τι αναφέρει το Υπουργείο Εξωτερικών σε άρθρο με τίτλο «Το Κυπριακό πρόβλημα»

1. Το Κυπριακό Πρόβλημα
2. Τουρκική στρατιωτική εισβολή και κατοχή

Η Τουρκία βρήκε την αφορμή να επιβάλει τα διχοτομικά της σχέδια σε βάρος της Κύπρου, μετά το πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου 1974, που διενήργησε η στρατιωτική χούντα των Αθηνών, κατά της εκλεγμένης κυβέρνησης του Προέδρου Μακαρίου. Στις 20 Ιουλίου 1974, η Τουρκία εισέβαλε στρατιωτικά στην Κύπρο παραβιάζοντας κάθε κανόνα της διεθνούς νομιμότητας, περιλαμβανομένου του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Την πρώτη αυτή φάση της παράνομης τουρκικής εισβολής ακολούθησε και δεύτερη φάση κατά την οποία καταλήφθηκε η πόλη της Αμμοχώστου. Η Τουρκία έθεσε υπό παράνομη στρατιωτική κατοχή πέραν του 36% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο και κατέχει μέχρι σήμερα.

Ως αποτέλεσμα της τουρκικής στρατιωτικής εισβολής και κατοχής, 162.000 Ελληνοκύπριοι εκτοπίστηκαν και έγιναν πρόσφυγες στην ίδια τους την πατρίδα και μέχρι σήμερα εμποδίζονται από τις κατοχικές αρχές να επιστρέψουν στα σπίτια και στις περιουσίες τους.

Μέχρι το τέλος του έτους 1975, η συντριπτική πλειονότητα των Τουρκοκυπρίων που ζούσαν σε περιοχές ελεγχόμενες από την νόμιμη κυβέρνηση, υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να μετακινηθούν, ως αποτέλεσμα της εκβιαστικής πολιτικής της Τουρκίας, στο υπό τουρκική κατοχή έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

20.000 Ελληνοκύπριοι και Μαρωνίτες επέλεξαν να μην εγκαταλείψουν τα σπίτια τους παρά την τουρκική κατοχή. Οι περισσότεροι από αυτούς που παρέμειναν, κυρίως στη χερσόνησο της Καρπασίας υποχρεώθηκαν σταδιακά να εγκαταλείψουν την περιοχή. Ο αριθμός των Ελληνοκυπρίων και Μαρωνιτών που ζουν σήμερα σ' αυτή την περιοχή έχει μειωθεί στους 300. Η δραματική μείωση του αριθμού των εγκλωβισμένων καθίσταται πιο συγκλονιστική αν λάβει κανείς υπόψη τη συμφωνία που επιτεύχθηκε στη Βιέννη στις 2 Αυγούστου 1975, με την οποία η τουρκική πλευρά αναλάμβανε να παράσχει στον εγκλωβισμένο πληθυσμό «κάθε βοήθεια για να διάγει ομαλή ζωή, περιλαμβανομένων διευκολύνσεων για την παιδεία και για την άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων του, καθώς και ιατρική περίθαλψη από δικούς του γιατρούς και ελευθερία διακίνησης στον βορρά». Παραβιάζοντας τα συμφωνηθέντα, σε πρακτικό επίπεδο, η τουρκική πλευρά υπέβαλλε τους εγκλωβισμένους σε συνεχή παρενόχληση, περιορισμούς στη διακίνηση, άρνηση πρόσβασης σε επαρκή ιατρική φροντίδα, άρνηση επαρκών εκπαιδευτικών διευκολύνσεων, ιδιαίτερα πέραν της στοιχειώδους εκπαίδευσης, περιορισμούς του δικαιώματος χρήσης της ακίνητης περιουσίας τους και περιορισμούς της ελεύθερης άσκησης των θρησκευτικών δικαιωμάτων τους. Επρόκειτο, συνεπώς, για μια σκόπιμη πολιτική εθνικού ξεκαθαρίσματος, που ανάγκαζε τους

εγκλωβισμένους να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους.

Παράλληλα, η Τουρκία εφάρμοσε από το 1974 συστηματική πολιτική εποικισμού του κατεχομένου τμήματος της Κύπρου με μαζική μεταφορά πέραν των 160000 Τούρκων εκ Τουρκίας με στόχο την αλλαγή του δημογραφικού χαρακτήρα και αλλοίωση της πληθυσμιακής ισορροπίας στο νησί . Η πολιτική αυτή, σε συνδυασμό με την εκδίωξη των Ελληνοκυπρίων κατοίκων της περιοχής, την καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς και την παράνομη αλλαγή των γεωγραφικών τοπωνυμίων στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου, στοχεύει στην εξάλειψη κάθε ελληνικού και χριστιανικού στοιχείου που υπήρχε για αιώνες και εν τέλει στην τουρκοποίηση της περιοχής. Στοχεύει επίσης στην αλλαγή του ισοζυγίου δυνάμεων και του κοινωνικού ιστού στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση της τουρκοκυπριακής ηγεσίας με την πολιτική της τουρκικής κυβέρνησης. Με τη μαζική δε μετανάστευση Τουρκοκυπρίων από τις κατεχόμενες περιοχές, ο ολικός αριθμός των Τούρκων στρατιωτών και εποίκων είναι τώρα μεγαλύτερος από τους εναπομείναντες Τουρκοκύπριους.

Σε πλήρη συνάρτηση με τον δεδηλωμένο στόχο της Τουρκίας για διχοτόμηση και εθνικό διαχωρισμό στο νησί, στις 15 Νοεμβρίου 1983 το κατοχικό καθεστώς προχώρησε σε μονομερή αποσχιστική ανακήρυξη της ούτω καλούμενης «Τουρκικής δημοκρατίας της βορείας Κύπρου», πράξη η οποία καταδικάστηκε από την διεθνή κοινότητα ως παράνομη και νομικά άκυρη. Συγκεκριμένα το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, με το ψήφισμα 541(1983) αποδοκίμασε την ανακήρυξη αυτή, τη χαρακτήρισε νομικά άκυρη και ζήτησε την ανάκληση της. Το Συμβούλιο Ασφαλείας κάλεσε όλα τα κράτη να σέβονται την κυριαρχία, ανεξαρτησία, εδαφική ακεραιότητα και το αδέσμευτο της Κυπριακής Δημοκρατίας και να μην αναγνωρίζουν οποιοδήποτε κυπριακό κράτος άλλο από την Κυπριακή Δημοκρατία. Ανησυχώντας σοβαρά λόγω των περαιτέρω αποσχιστικών ενεργειών στο κατεχόμενο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίες παραβίαζαν το ψήφισμα 541 (1983), δηλαδή, τη δήθεν ανταλλαγή πρεσβευτών μεταξύ της Τουρκίας και της νομικά άκυρης οντότητας και τη μελετώμενη διεξαγωγή «συνταγματικού δημοψηφίσματος» και «εκλογών», καθώς και λόγω άλλων ενεργειών που αποσκοπούσαν στην περαιτέρω παγίωση της διαίρεσης της Κύπρου και των τότε απειλών για παράνομο εποικισμό των Βαρωσίων, το Συμβούλιο Ασφαλείας υιοθέτησε το ψήφισμα 550(1984) με το οποίο επαναβεβαίωσε το ψήφισμα 541 (1983) και επανέλαβε την έκκλησή του προς όλα τα κράτη να μην αναγνωρίσουν την οντότητα που εγκαθιδρύθηκε με τις αποσχιστικές ενέργειες και παράλληλα τα κάλεσε να μη διευκολύνουν ή με οποιονδήποτε τρόπο βοηθήσουν την αποσχιστική οντότητα. Ταυτόχρονα το Συμβούλιο Ασφαλείας χαρακτήρισε τις απόπειρες για εποικισμό οποιουδήποτε τμήματος των Βαρωσίων από πρόσωπα

άλλα από τους νόμιμους κατοίκους τους ως απαράδεκτες και ζήτησε τη μεταβίβαση της περιοχής αυτής στη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών.

Από ανθρωπιστική άποψη, η πιο τραγική συνέπεια της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο το καλοκαίρι του 1974 είναι οι αγνοούμενοι. Κατά και μετά την τουρκική εισβολή, χιλιάδες Ελληνοκύπριοι είχαν συλληφθεί και κρατηθεί σε στρατόπεδα συγκέντρωσης στην Κύπρο από τον Τούρκους στρατιώτες και παραστρατιωτικούς, που ενεργούσαν υπό τις οδηγίες του τουρκικού στρατού. Επιπρόσθετα, πάνω από 2000 αιχμάλωτοι πολέμου είχαν μεταφερθεί παράνομα και κρατηθεί σε φυλακές στην Τουρκία. Κάποιοι από αυτούς εξακολουθούν να αγνοούνται. Εκατοντάδες άλλοι Ελληνοκύπριοι, τόσο στρατιώτες όσο και πολίτες (περιλαμβανομένων ηλικιωμένων, γυναικών και παιδιών) εξαφανίστηκαν σε περιοχές υπό τουρκική κατοχή και μέχρι σήμερα αγνοείται η τύχη τους. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις υπάρχουν καλά τεκμηριωμένες μαρτυρίες ότι τα αγνοούμενα πρόσωπα θεάθηκαν για τελευταία φορά εν ζωή στα χέρια του τουρκικού στρατού ή των παραστρατιωτικών ομάδων, που ενεργούσαν υπό τις οδηγίες και την ευθύνη των τουρκικών δυνάμεων κατοχής.